

СТАНОВИЩЕ

на ЗАХАРИН ПАНАЙОТОВ ЗАХАРИЕВ- съдия Окръжен съд- Бургас по Проекта, предложен от Министерство на правосъдието на Актуализирана стратегия на продължаване на реформата в съдебната система на национална дискусия на 26. 11. 2014г.

ОЩЕ ПРИ ПЪРВИ ПРОЧИТ НА ПРОЕКТА НА МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО ЗА АКТУАЛИЗИРАНА СТРАТЕГИЯ ЗА ПРОДЪЛЖАВАНЕ РЕФОРМАТА В СЪДЕБНАТА СИСТЕМА, осъзнах, че към мен като магистрат са поставени ребром за решаване ТРИ ПРИНЦИПНИ ВЪПРОСА:

А./: ОДОБРЯВА ЛИ МАГИСТРАТЪТ ЗАХАРИЕВ ПРЕДЛОЖЕНАТА АКТУАЛИЗИРАНА СТРАТЕГИЯ?

Б./: АКО Я ОДОБРЯВА- ДАЛИ СМЯТА, ЧЕ ПРЕДЛОЖЕНАТА РЕФОРМА Е ДОСТАТЪЧНО РАДИКАЛНА ПО СМИСЪЛА НА ПРЕПОРЪЧИТЕЛНИТЕ ОЦЕНКИ В ДОКЛАДИТЕ ЗА НЕЗАВИСИМОСТТА НА ВСС И КОРУПЦИЯТА В Съдебната Власт, КАКТО И ОЦЕНКА В ДОКЛАД НА ЕС ПО МСП?

В./: СЧИТА ЛИ МАГИСТРАТЪТ, ЧЕ ПРЕДЛОЖЕНИТЕ СРОКОВЕ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА АКТУАЛИЗИРАНА СТРАТЕГИЯ СА РАЗУМНИ И ДОСТАТЪЧНИ, ДОКОЛКОТО ЗАСЯГАТ РЕФОРМА В СЪДЕБНАТА СИСТЕМА В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ?

При това:

А.І. ЗАЯВЯВАМ, че след запознаване с представените в електронен вид документи, като магистрат- съдия от кариерата, ИЗНЯЛО ПОДКРЕПИЯМ АКТУАЛИЗИРАНАТА СТРАТЕГИЯ НА Министерство на правосъдието ПО ПРИНЦИП.

І.І. СЧИТАМ, ЧЕ ТОВА Е НЕОБХОДИМАТА, РЕАЛНО ОСЪЩЕСТВИМА ПРИ НАСТОЯЩОТО КОНСТИТУЦИОННО УСТРОЙСТВО НА ДЪРЖАВНАТА ВЛАСТ НЕОТЛОЖНА РЕФОРМА В СЪДЕБНАТА СИСТЕМА, която на първо място ще доведе до разделяне и поемане на реципрочни реални отговорности между Съда като арбитър и Прокуратура и следствие като адвокат на Държавата, равнопоставен в съдопроизводството със защитата на гражданина*; с обективно необходимите права и задължения на ВСС и прилежащия към него ИВСС; с процеса на организация и администриране при функционирането на съдебната власт; с гаранциите за реално осъществяване на конституционните и законови разпоредби с оглед специализирана институционална компетентност на органите на държавната власт; с ОСЪЗНАВАНЕТО на магистратите за тяхното действително място не само като абстрактна брънка в Системата на държавното устройство, а и като реален непреодолим фактор за отсъждане на справедливост и държавност- включително и чрез необходимата квалификация и условия на труд, материална и битова обезпеченост- в съизмерни с осигурените на колегите- магистрати от страните- членки на ЕС условия.

* моето мнение е, че ако в текущото правораздаване не се намесват инцидентни заповеди на горестоящи прокурори, процесуалните отношения между съдии и прокурори, както и между съдии, прокурори и адвокати в Бургаски съдебен окръг, биха били безпроблемни., защото съдът винаги е поставял като изначално условие материалния и процесуалния закон. В много от случаите на наказателни процеси, наблюдаващият прокурор на първа инстанция е убеден в решението си за необходимост за прекратяване на наказателното производство или за преквалификация към по-леко наказуемо деяние, но нито той, нито представителят на въззивна прокуратура- пред въззивната инстанция- нямат смелост да оттеглят обвинението, съответно да се откажат от него, тъй като щели да бъдат" санкционирани от главния..." /вж. и Раздел II, т. 1.1.5., предложение последно/; като следствие от венчко това е лавинообразното нарастване на делата в съдилищата по чл. 247 НПК;

1.2. Впрочем, в продължение на повече от 10 години на всеки от нас бяха предоставяни анкетни въпросни листи по тези въпроси, на които ние анонимно отговоряхме, в смисъл, че подкрепяме подобна реформа, но отговорите ни неизменно потъваха някъде, уважаеми господин Министър / моля, вижте и бъдещи предвидени донитвания по т. 2.7.1. по специфична цел 6- без значение към настоящия момент/. Новоназначените магистрати / със стаж между 5 и 10 години/ се правехме, че не сме разбрали защо в периода около 1990г. от съдебната система бяха масово уволнени по факса множество магистрати по известни за всички причини, но пък по- младите и интелигентни от тях се бяха вписали като адвокати и, докато осигуряваха с видни за всички темпове бъдещето си и това на децата си, такива като съдията Захариев работеха денонощно на съдийската банка просто защото Системата трябваше да работи /И как работеше тя!- направете повърхностна справка например за 1993г и 1997г. в архивите на Бургаски съдебен окръг и нотариалните книги/. През това време ние, със стаж към оenzi момент /1990г./ по малко от пет години, , влачихме като волове ралото на системата, опълчвахме се на пръкналите се нови велможи и тъкмо, когато бяхме свикнали да се гордеем, че сме съдии и честта ни е над предложените пари, и тъкмо вирнахме посове, когато през първите години на 21 век Системата възстанови в редните си уволнените по факса към 1990г. млади магистрати- нещо повече- направи ги административни ръководители на съдилища, членове на ВСС, изпрати ги в Главна прокуратура, във ВАС, във ВКС, в Специализирания наказателен съд... Пожизнено или най- малко до пенсиониране им даде гаранция и така Системата им се извини, че ги е направила милионери... Те гледаха мен и такива като мен подигравателно пряко в очите, и аз ги гледах упорито, но какво от това- Системата беше решила така.

Но историята не свършва дотук, Уважаеми господин министър. След още две- три години пред очите на всички нас, някои от тези уволнен и наново назначени магистрати, напуснаха легално Системата и освен социалните и здравни осигуровки, получиха и необлагаеми двадесет брутни заплати. Бяха спокойни- бяха обучили наследниците си в управляващите съдебната система органи.

Не намеквам персонално за никого от членовете на настоящия ВСС.

Твърдя обаче, че венчки до един са рожби на Системата- БЕЗЛИЧНА СИСТЕМА, колкото и всеки един от тях да има лице.

А.П. Към днешна дата считам за достатъчно да взема конкретно отношение единствено и само по СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1, Специфична цел 1, и Специфична цел 2, приложени в СТРАТЕГИЯТА в табличен вид:

1.1. Оставам с впечатление, че Стратегията е реципирала в голямата си част препоръките в Доклада на ЕК по МСП, оценките на Венецианската комисия и пр. /дори и граматическото тълкуване потвърждава това/, което е закономерно и целесъобразно, но пък ми прави впечатление, че съвсем свенливо-както-критерий е посочен „конкретния български опит“ и то единствено и само в подточка 1. 1. 5. от Специфична цел 1. Още по-обидно е посочено „отчитане на българския опит“ в раздел IV от Принципи и хоризонтални подходи на Стратегията. Като магистрат от карриерата / в съдебната система и единствено в нея съм от 1987г./ имам право да отстоявам убеждението си по отношение на предложения ми Проект, в частта му относно Стратегическа цел 1, специфична цел 1, специфична цел 2/. Според мен, да неглижираш безвъпросно опита на националната си съдебна система означава изначално да отречеш основополагащия принцип на съдебната система: **КОНСЕРВАТИЗЪМ**“ и ако прекалено много се подведем по течението на Указанията на ЕС, ще загубим повече, отколкото ще спечелим. Впрочем, аз не бих правил сравнение, освен ако конституционния израз „**В ИМЕТО НА НАРОДА**“ не бъде променен;

1.2. На няколко места в Стратегическа цел 1, Специфична цел 1 от Стратегията се подчертава изречение: „**ЗАСИЛЕНА ОТГОВОРНОСТ НА МАГИСТРАТИТЕ В СЪДЕБНАТА ВЛАСТ**“ / например подточки 1.1.1. ; 1.1.2. ; 1.1.3. /. В тази връзка се предлагат конкретни практически стъпки: пряк избор на членовете на ВСС от професионалната квота от Общите събрания на съответния съд или съответната прокуратура и следствие при запазване тайната на гласуване; провеждане заседания на ВСС на сесии, като междуременно да действат постоянни комисии от командировани по силата на пряк избор на Общите събрания магистрати, включително и комисии по карриерни и дисциплинарни въпроси в системата; избор на съответните административните ръководители /включително и зам. Административни ръководители и ръководители на отделения/ по решение на Общото събрание и пр. / 1.1.1. ; 1.1.2. ; 1.1.3. , както и Специфична цел 2- 1.2.1; 1.2.2. ; 1. 2. 3. /. Освен венчко, в т. 1.2. 4. от Специална цел 2 изрично е предвидено, че Общото събрание на съдиите следва да изготвя отчетни доклади на съдилищата за опити за влияние- не прокуратурата, не ВСС, Съдът следва да изготвя докладите. Логиката на предложителя е ясна и аз лично я одобрявам- действащите магистрати реално да поемат цялата отговорност за съдебната власт. **КАКЪВ Е ОБАЧЕ СМИСЪЛЪТ НА СЪЩЕСТВУВАНЕ НА ВСС В НАСТОЯЩИЯ МУ КОНСТИТУЦИОННО ОПРЕДЕЛЕН ЧЛЕНСКИ СЪСТАВ?** Ако той продължава да има правомощия по свое усмотрение примерно да назначава, повишава и понижава, както и да атестира магистрати, въпреки становището на предложената в Стратегията постоянната централна комисия по предложенията и атестирането и без съобразяване с принципите на обвързана компетентност /сега масово се игнорират становища на Административни ръководители и ПАК към съответните съдилища със съображения, че те „подхождат необявено снизходително към атестираните колеги“/, смисъл от съществуване на такъв ВСС има, но тогава какъв е смисълът от съществуването на Постоянната комисия, която да предлага решение на съответната сесия на ВСС?

ПРИ ТАКА ПРЕДЛОЖЕНАТА АКТУАЛИЗИРАНА СТРАТЕГИЯ РЕШЕНИЕТО НА ВИСШИЯТ СЪДЕБЕН СЪВЕТ /по аналогия с конституционните правомощия на Президента на републиката/ БИ ТРЯБВАЛО ДА БЪДЕ ПОДЛОЖЕНО НА ВЕТО, като ВСС БЪДЕ ДЛЪЖЕН ПРИ ПОВТОРНО ВНАСЯНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО ОТ ПОСТОЯННАТА КОМИСИЯ, ДА ОДОБРИ РЕШЕНИЕТО. Това би спестило обжалване и разглеждане на решението на две съдебни инстанции пред ВАС и ако това все пак житейски е допустимо, в ЗСВ следва да бъдат императивно посочени основания за обжалване от двете страни. ~~Същото касае и налагането на дисциплинарни наказания / в стратегията съществува предложение производствата по налагане на дисциплинарни наказания да бъдат провеждани пряко от ВКС, но пък това генерира в себе си потенциален конфликт на интереси между членовете на три членен и пет- членен състав на Съда- тъй както това сега е регламентирано в производството по обжалване пред ВАС/.~~

Иначе, в този вариант на Актуализираната стратегия, ВСС би трябвало относително самостоятелно от законодателната и изпълнителната власт / доказана в годините зависимост/ да решава въпроси единствено по бюджетирането, организацията на работа и администрирането на съдебната система- включително и с международното правно сътрудничество.

В този смисъл и , макар че това не е предмет на настоящата стратегия, не мога да не подчертая убеждението си, че за целите на настоящата Актуализирана стратегия, **ПАРЛАМЕНТАРНА КВОТА ВЪВ ВСС НЕ Е НЕОБХОДИМА.** В крайна сметка Народното събрание има достатъчен опит при осъществяване на функциите си като единствен легитимен представител на парламентарната република: **В СЛУЧАЯ И ПОДОБНО НА ДРУГИТЕ ПОСТОЯННО ДЕЙСТВАЩИ ПАРЛАМЕНТАРНИ КОМИСИИ, НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ БИ МОГЛО ДА РЕГЛАМЕНТИРА И ИЗБЕРЕ ПОСТОЯННО ДЕЙСТВАЩА КОМИСИЯ ПО ПРАВОСЪДИЕ И ВЪТРЕШЕН РЕД / още повече, че в системата на съдебната власт функционират и стотици представители на МВР, на МО, на ДАНС и пр. , което е забележим проблем като квалификация и взаимоотношения между тях лично и с магистратите/.** При това във всеки един момент при повикване Представляващият ВСС ще бъде длъжен да се яви за отговор на парламентарно запитване и пленарното заседание на Народното събрание ще може да го санкционира по подобие на парламентарния контрол спрямо изпълнителната власт в държавата.

Б. I. МИСЛЯ, ЧЕ ОПРЕДЕЛЕНИТЕ В СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1- СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 1 и СПЕЦИФИЧНА ЦЕЛ 2 от представените таблици към Стратегията СРОКОВЕ ЗА ПЕРИОД НА ПРИЛОЖЕНИЕ / ПП/ СА БЕЗОТГОВОРНИ И РАЗВОДНЕНИ, също както посоченото по- горе отбелязване в т. 1.2 към раздел А.I. , поради което не биха могли да бъдат осъществени дори и след неимоверни безкористни усилия на настоящия министър на правосъдието.

1.Безспорно е, че в Стратегията са посочени различни срокове за период на приложение /ПП/ в смисъл предлагане на готов проект от притежаващия законодателна инициатива в Народното събрание: например в обсъжданата стратегическа и специфична цел 1 и 2 са определени срокове по т. т. 1.1.1. , 1.1.2. , 1.1.3. , 1.1.5. , 1.2.1. ; 1.2.2. ; 1.2.3.; 1.2.4 и пр. – ПП 2015г.

2. Доколкото целта на настоящото ни събиране е даване на принципно съгласие от наша страна на министъра на правосъдието да иницира

законодателни промени в ЗСВ, ПРЕДЛАГАМ ДА ДАДЕМ ТАКОВА СЪГЛАСИЕ, при условие, че:

3. а. ПОСОЧЕНИТЕ в Раздел Б. I. , т. 1 ЗАДАЧИ ДА СЕ УТОЧНЯТ С КОНКРЕТНИ СРОКОВЕ И С КОНКРЕТНИ ОТГОВОРНИЦИ в определен календарен срок за внасяне на проектозакона чрез МС, но не по-късно от 2015г;

3. б. ДА СЕ ИЗЛОЖИ ФОРМАЛНО ПРИЧИНАТА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СРОКА НА ПП- 2016 г. по т. 1.1.4. от Специфична цел 1 И НА МАГИСТРАТИТЕ СЕ ДАДЕ ПИСМЕНО ОБЯСНЕНИЕ ОТ МИНИСТЪРА НА ПРАВОСЪДИЕТО ЗА ЦЕЛТА И ПРИЧИНИТЕ ЗА ОТЛАГАНЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО ДО НС ЗА ИЗМЕНЕНИЕ НА ЗВСС в тази част. ДА СЕ ОТГОВОРИ ЯСНО ЗНАЧИ ЛИ ТОВА, ЧЕ И КЪМ ОНЗИ МОМЕНТ ВСС ЩЕ ФУНКЦИОНИРА В НАСТОЯЩАТА СТРУКТУРА И СЪСТАВ, СЛЕД КАТО ПРАКТИЧЕСКИ Е НЕВЪЗМОЖНО КЪМ НАСТОЯЩИЯ МОМЕНТ ЧЛЕНОВЕТЕ НА ВСС ОТ ПАРЛАМЕНТАРНАТА КВОТА ДА БЪДАТ РАЗПРЕДЕЛЕНИ МЕЖДУ ПРЕДЛОЖЕНИТЕ КОЛЕГИЯ НА СЪДА И КОЛЕГИЯ НА ПРОКУРАТУРАТА И СЛЕДСТВИЕТО;

3.в. Във връзка с б. 3. а. и б. 3.б. , Уважаеми господин Министър, Ви моля да ОТГОВОРИТЕ ПУБЛИЧНО ПРЕД МАГИСТРАТИТЕ В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ, ЩЕ ЗАСТАНЕТЕ ЛИ С ЛИЦЕТО СИ ПРЕД НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ ЗА НАЧАЛНА РЕАЛНА РЕФОРМА В СЪДЕБНАТА СИСТЕМА до началото на 2015г., при условие, че в Стратегията са посочени множество предварителни действия, изискващи технологично време и финансов капацитет- анкети, конференции, съвещания, обществено обсъждане, координация с международни институции и пр.

Към настоящия момент, лично за мен, сигналът ви за реална промяна е само намигване.

Ако ми подадете УБЕДИТЕЛЕН СИГНАЛ, аз ще помогна с каквото мога. Съдът е смисъл на професионалния ми живот. Както и на множеството мои колеги съдии. В това изявление няма никаква патетика.

Същевременно използвам случая да изразя своето уважение лично към Вас и представляваната от Вас Институтция.

гр. Бургас, 24. 05. 2014г.,

ЗАХАРИН ЗАХАРИЕВ- съдия от 1987г. и понастоящем:

